

521 1ste Beh. af Forslag til Lov indeholdende Tillæg til Lov af 8de Marts 1856.

522

som den ærede Minister omtalte, men den Deel af Landbrugschemien, som Eleverne kunne have godt af og faae Brug for ude omkring i Landet, naar de komme paa deres egne Gaarde eller Forpagtninger, meddeles dem der paa en praktisk Maade. Naar det lader sig praktisk udføre der, og man har et Landbrug, hvor enhver Gjenning, der foresalder i Aarets Lov, virkelig indoves af kyndige Lærere, som sige: Saaledes gribes den Ting an, til den Tid maa man gjøre dette saaledes, naar der skal drives et praktisk Landbrug, som kan svare Regning, saaledes gjøres dette i det daglige Liv, — naar dette skeer ligeoverfor os, hvorfor skulle da vi efter 10 Aars Forløb vedblive paa den gamle Maade? Seg er overbevist om, at de Mænd, som troe, at vi først skulle see Frugterne i Fremtiden, ikke kunne see Hovedfeilen, hvorpaa Anstalten og dens Bestyrelse hviler. Seg er fuldstændig overbevist om, at om der ogsaa kan komme en Mængde Tilhørere til, saa vil denne Landbohøjskole, om man ogsaa møder den ved Landbrugsmøder og i Skrifter, ikke blive til Fremme for Danmarks Landbrug, naar man bliver paa den Vej, som man er slaaet ind paa, naar ikke Bestyrelsen sættes i levende Verelivning med dem, hvem Landbruget ligger paa Hjerte.

Frederiksen: Seg kan ganske vist ikke være enig med det ærede Medlem, der nu satte sig. Seg troer, at Theori og Praxis bedst drives særskilt. Seg frygter for, at det ikke vilde blive nogen god Praxis, som kunde svare Regning, der vilde blive drevet paa den Maade, det ærede Medlem angav, og ligesaa vel troer jeg, at en enkelt Bestyrer ordentligviis maa antages at være mere energisk og udøve en heldigere Virkning end et saadant Collegium af Folk i andre Virksomheder. Men naar jeg bad om Ordet, var det kun for at sige en enkelt Ting, fordi jeg ikke kan andet end forklare det Ord „doctrinært“, som er blevet modtaget med saa megen Glæde af det ærede Medlem for Alsborg (Zahle), men som det ærede Medlem for Kjøbenhavn (Steen) tog mig saa ilde op, hvad jeg troer, han

kunde have sparet sig, da det kom fra mig; thi han maa jo vide, at jeg tildeels deler Skæbne med ham, naar Folk betegne os her oppe med dette Ord. Det ærede Medlem yttrede sig, som om jeg havde talt om Theori, men jeg troede dog, at der i Sprogbrugen er en bestemt Forskjel mellem Doctrin og Theori. Naar jeg talte om Doctrin, troede jeg, at det efter sin simple Betydning maa sige, at det er just en eenfaldig, overfladisk Theori, en Theori, der ikke er sand, fordi den ikke gaaer tilbunds, fordi den ikke er tilstrækkelig omfattende, ikke tager alle Sider med i Betragtning. Det var denne Betydning, hvori jeg tog Ordet, da jeg brugte det om denne Underviisning, idet jeg fremhævede, at jeg ikke troer, der tages tilstrækkeligt Hensyn til de Formaal, hvormed den hele Underviisning maa gruppere sig, nemlig de vedkommende unge Mænds hele Udvikling, men at der lægges for megen Vægt paa specielle Fag af specielt videnskabeligt Hensyn. Det er ogsaa paa den Maade, at jeg troer, man kan karakterisere vort hele Underviisningsvæsen. Seg skal kun nævne en enkelt Green: de lærde Skoler. Seg troer, at jeg med fuld Føje her kan bruge den samme Betegnelse. Seg troer, det er aldeles karakteristisk for dette preussiske Gymnasialvæsen, som vi have indført her i Landet, at man ikke indretter Underviisningen efter, hvad der udfordres for at uddanne Eleverne til Modenhed, men Underviisningen falder istykker i enkelte Fag. Man kommer til det Resultat, at det og det Fag skal man have med, og saa overlader man det til Læreren, der gaaer fuldstændig videnskabelig tilværts i dette Fag og giver den videnskabelige Detail, og hvad hele den systematiske Bygning fordrer, uden Hensyn til, hvad en sand Theori, Pædagogikens Theori, kræver, og saaledes uddanner man da Husslemastiner istedetfor tænksomme og vidende Mænd.

Solstein: Efter de Udtalelser, der ere fremkomne her i Salen om denne Sag, turde det maastee være rigtigt, at der ogsaa høretes Stemmer fra en Side, som ikke fra ældre Tid